

บทที่ 7

บทสรุป

จากการศึกษาถึงบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเซียวฮุดเสงนั้นแสดงให้เห็นได้ว่าเซียวฮุดเสงเป็น “ชาวจีน” ที่อยู่ในเมืองไทยที่มีบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองมากมายคนหนึ่ง ซึ่งบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเซียวฮุดเสงนั้นจะสามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน กล่าวคือ บทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่สัมพันธ์กับการเมืองในจีน และบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเมืองไทย เซียวฮุดเสงได้แสดงบทบาทและการเคลื่อนไหวทั้งสองส่วนควบคู่กันไปโดยตลอด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเซียวฮุดเสงนั้นมีอัตลักษณ์ของความเป็น “จีนสยาม” เนื่องจากการที่เซียวฮุดเสงเป็นผู้ที่มีเชื้อสายจีน มีชื่อแซ่ภาษาจีน มีความสามารถในการใช้ภาษาจีนได้เป็นอย่างดี และได้รับการอบรมตามแบบจีน แต่ในขณะเดียวกันเซียวฮุดเสงก็เกิดและเติบโตในเมืองไทยซึ่งน่าจะทำให้เขาได้ซึมซับกับความเป็นไทย มีความสามารถใช้ภาษาไทยได้ดี มีความใกล้ชิดและได้รับความเมตตาจากเจ้านายและขุนนางไทย จึงทำให้เซียวฮุดเสงคำนึงถึงทั้งผลประโยชน์ของ “จีน” และของ “ไทย” ควบคู่กันไป เซียวฮุดเสงจึงได้แสดงบทบาทและการเคลื่อนไหวเพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์กับทั้งสองชาติ

จากการศึกษาบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเซียวฮุดเสงทำให้เห็นว่าแม้ว่าเซียวฮุดเสงจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในจีน แต่ตามประวัติของเขาและครอบครัวทำให้เห็นว่าเซียวฮุดเสงได้ตัดสินใจที่จะ “เลือก” ใช้ชีวิตอยู่ในเมืองไทยมากกว่าที่จะเข้าไปใช้ชีวิตในเมืองจีน แม้ว่าเขาจะได้รับตำแหน่งทางการเมืองจีน ซึ่งเหตุผลที่เซียวฮุดเสงเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองจีนนั้นก็เนื่องมาจากประวัติการต่อสู้กับแมนจูของบรรพบุรุษของเขา ประกอบกับการที่เซียวฮุดเสงมีแนวความคิดทางการเมืองที่นิยมการปกครองแบบ “ประชาธิปไตย” ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดทางการเมืองของขุนยัดเซินจึงทำให้เซียวฮุดเสงเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองจีน แต่จากการที่เซียวฮุดเสงมีถิ่นฐานและครอบครัวอยู่ในเมืองไทย ฉะนั้นการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองจีนจึงทำให้เขาต้องมีความระมัดระวังในการเคลื่อนไหวเพื่อมิให้สร้างความไม่พอใจแก่รัฐบาลไทย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของตัวเขาและครอบครัว เซียวฮุดเสงจึงได้พยายามที่จะสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรัฐบาลไทยโดยการให้ความช่วยเหลือรัฐบาลไทยในด้านต่าง ๆ และเซียวฮุดเสงยังได้พยายามแสดงให้รัฐบาลไทยเห็นว่าเขาจะไม่นำการเมืองจีนเข้ามาเผยแพร่เพื่อสร้างความวุ่นวายในเมืองไทย เพื่อให้รัฐบาลไทยเกิดความไว้วางใจในตัวเขา

ถึงแม้ว่าเขาจะมีความพยายามดังกล่าว แต่ก็ไม่สามารถควบคุมการเผยแพร่แนวความคิดทางการเมืองของเขาได้ทั้งหมด เนื่องจากการที่เซียวฮุดเสงมี “สื่อ” ก็คือหนังสือพิมพ์เป็นของตนเอง โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทย ทำให้ในบางครั้งการนำเสนอข่าวและบทความของเซียวฮุด

เสงจึงมีการเผยแพร่แนวความคิดทางการเมืองที่เขานิยมและชื่นชมไปสู่ผู้อ่านที่เป็นคนไทย ถึงแม้ว่าเซียวฮุดเสงจะไม่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยซึ่งไม่เป็นที่ต้องการของรัฐบาลไทยโดยตรง แต่เขาก็ได้แสดงความชื่นชมผ่านการแสดงความยินดีในการเปลี่ยนแปลงการปกครองในประเทศต่างๆ รวมทั้งในจีนอยู่บ่อยครั้ง จึงทำให้ความคิดเห็นที่นิยมระบอบประชาธิปไตยของเขาได้ส่งผ่านไปยังผู้อ่านหนังสือพิมพ์ของเขา ซึ่งทำให้มีคณะนายทหารและพลเรือนกลุ่มหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลจากการอ่านหนังสือพิมพ์ของเขา ลูกขึ้นมาวางแผนที่จะดำเนินการเปลี่ยนแปลงการปกครองไปเป็นระบอบที่มีรัฐธรรมนูญ ถึงแม้การเคลื่อนไหวทางการเมืองครั้งนี้จะไม่ประสบความสำเร็จ แต่ก็ได้แสดงให้เห็นว่าแนวความคิดของเซียวฮุดเสงนั้นได้ส่งผลกระทบต่อ การเคลื่อนไหวทางการเมืองในเมืองไทยที่เห็นได้อย่างชัดเจน และก็อาจจะเป็นไปได้ว่าแนวความคิดของเขายังได้ไปมีอิทธิพลกับคนไทยอื่นๆ ที่ได้อ่านหนังสือพิมพ์ของเขา เพราะหนังสือพิมพ์จีนในสยามวารศัพท์จัดว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีผู้นิยมอ่านฉบับหนึ่งในขณะนั้น เพียงแต่ผลกระทบทางความคิดนั้นไม่ได้แสดงออกมาด้วยการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างชัดเจนเช่น คณะ ร.ศ. 130

นอกจากการศึกษาถึงบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเซียวฮุดเสงจะทำให้เห็นถึงแนวความคิดที่นิยมการปกครองระบอบประชาธิปไตย และความเป็น "จีนสยาม" ของเซียวฮุดเสงและผลกระทบที่เกิดจากบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเซียวฮุดเสงในเมืองไทยแล้ว ยังได้สะท้อนให้เห็นถึงภาพของการเคลื่อนไหวของชาวจีนในประเทศไทยในช่วงเวลาที่เซียวฮุดเสงทำการเคลื่อนไหวได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยทำให้เห็นว่าชาวจีนในไทยส่วนหนึ่งนั้นยังคงมีความผูกพันอยู่กับเมืองจีนและยังมีสำนึกในความเป็น "จีน" ของตนเอง จึงทำให้เมื่อเกิดเหตุการณ์ใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับเมืองจีน ชาวจีนในไทยจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวในเหตุการณ์นั้นๆ เช่น การบริจาคเงินหรือการเข้าร่วมองค์กรต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อสนับสนุนการเคลื่อนไหวทางการเมืองในจีน ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนในช่วงปลายสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ที่มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองในจีน ซึ่งได้ทำให้ชาวจีนในไทยเกิดความสนใจใคร่รู้ความเป็นไปที่เกิดขึ้นกับเมืองจีน จึงทำให้เกิดหนังสือพิมพ์จีนขึ้นมาเพื่อตอบสนองความอยากรู้ของชาวจีนดังกล่าว

นอกจากนั้นยังทำให้เห็นว่า ชาวจีนในไทยนั้นไม่ได้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่กลับมีการแบ่งแยกกันอยู่ นับตั้งแต่ที่แบ่งกันตามกลุ่มภาษาพูด และต่อมาก็จะแบ่งแยกกันไปตามการสนับสนุนกลุ่มการเมืองในเมืองจีน ซึ่งขึ้นอยู่กับความนิยมและผลประโยชน์ของชาวจีนแต่ละคน จึงทำให้เห็นว่าชาวจีนในไทยที่มักจะมีการมองกันว่ามีกรรมร่วมกันเป็น "รัฐ" ภายในรัฐไทย ซึ่งทำให้ดูเหมือนว่าชาวจีนเกาะกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นนั้นไม่เป็นความจริง เพราะชาวจีนที่อยู่ในเมืองไทยมักจะมีการแตกแยกกันเป็นกลุ่มอยู่ตลอดเวลา และยังสามารถแสดงให้เห็นว่า "ชาวจีน" ที่เข้ามาอยู่

ในเมืองไทยนั้นมิได้มีแต่กลุ่มที่พยายามจะธำรงรักษาความเป็น "จีน" เอาไว้แต่เพียงกลุ่มเดียว แต่ยังมีชาวจีนอีกกลุ่มที่จะแสดงบทบาทและการเคลื่อนไหวที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของความเป็น "ไทย" และ "จีน" ควบคู่กันไปอีกด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวจีนที่ตัดสินใจเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในเมืองไทยนั้นในช่วงเวลาดังกล่าวเมื่อผ่านไปสักรุ่นหรือสองรุ่นก็จะสามารถผสมกลมกลืนกลายเป็น "คนไทย" ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกหลานจีนที่เป็นผู้หญิงจะสามารถกลายเป็นไทยได้ง่ายกว่าลูกหลานจีนผู้ชาย ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากขนบธรรมเนียมประเพณีจีนที่จะให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกผู้หญิง โดยถือว่าผู้ชายเป็นผู้สืบสกุล ฉะนั้นจึงยังคงรักษาความเป็น "จีน" ไว้ที่ลูกชาย

จากการศึกษาถึงบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเซียวฮุดเสงยังทำให้เห็นถึงถึงปัญหาของชาวจีนในเมืองไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าทำไมรัฐบาลไทยตั้งแต่ปลายสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ จึงคำนึงถึงปัญหาของชาวจีนโดยภาพรวม จากแต่เดิมที่ชาวจีนในเมืองไทยจะได้รับการปกครองเสมือนเป็นคนไทย ชาวจีนจะถูกมองว่าเป็นปัญหาที่เฉพาะชาวจีนบางกลุ่ม เช่น อั้งยี่ แต่จะไม่หมายรวมถึงชาวจีนทั้งหมด ซึ่งจากการศึกษาบทบาทของเซียวฮุดเสงก็ทำให้เห็นว่าการที่ชาวจีนได้กลายเป็นปัญหากับทางการไทย ก็เนื่องมาจากการที่ชาวจีนได้เกิดความรู้สึกผูกพันและสำนึกในความเป็นจีน โดยการเข้าไปเคลื่อนไหวทางการเมืองที่สัมพันธ์กับการเมืองในจีน ซึ่งทำให้ชาวจีนได้ตระหนักถึงความแตกต่างของตนกับคนไทย และรู้สึกถึงความเป็นคน "ต่างชาติ" ของตน ได้มีการเรียกร้องการขอตั้งสถานกงสุล ซึ่งถ้าเกิดมีการจัดตั้งก็ยิ่งจะทำให้ชาวจีนกลายเป็นคนต่างชาติมากขึ้น เพราะชาวจีนจะไปอยู่ภายใต้การปกครองของสถานกงสุลแทนที่จะอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลไทย ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้รัฐบาลไทยมีนโยบายที่จะบ่ายเบี่ยงการขอตั้งสถานกงสุล พร้อมกับดำเนินนโยบายที่จะให้ชาวจีนกลายเป็นคนไทย โดยการออกกฎหมายต่างๆ เช่น พระราชบัญญัติสัญชาติ พระราชบัญญัติแปลงชาติ เป็นต้น เพื่อเป็นการผสมกลมกลืนชาวจีน มากกว่าที่จะให้ชาวจีนแยกตัวออกไปจากคนไทย

การที่รัฐบาลไทยพยายามที่จะทำให้ชาวจีนกลายเป็นคนไทยนี้ก็เนื่องมาจากการที่ชาวจีนเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีจำนวนมากที่สุดในสังคมไทย ถ้าเกิดชาวจีนแยกตัวออกไป หรือยังคงมีสำนึกในความเป็นจีน ก็จะทำให้เกิดปัญหากับรัฐบาลไทยมากขึ้น เพราะถ้าเกิดชาวจีนรวมตัวกันเรียกร้องในเรื่องใดๆ ก็จะมีอำนาจต่อรองกับรัฐบาลไทยอย่างมาก ซึ่งอาจจะทำให้รัฐบาลไทยบ่ายเบี่ยงได้ยากขึ้น และจะเป็นการทำลายความสงบเรียบร้อยในสังคมไทยอีกด้วย

นอกจากนั้นการศึกษาถึงบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเซียวฮุดเสงยังทำให้เห็นว่าชาวจีนในช่วงเวลาที่ทำการศึกษานั้นได้มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่สัมพันธ์กับเมืองจีนอยู่มาก ซึ่งช่วยให้เข้าใจถึงนโยบายของรัฐบาลไทยที่มีต่อชาวจีนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะนโยบายในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ที่มีนโยบายเกี่ยวกับชาวจีนออกมาเป็นจำนวนมาก โดยจะ

เห็นได้ว่านโยบายต่าง ๆ ในสมัยนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นนโยบายที่ควบคุมชาวจีนทางด้านการเมือง และช่วยให้เข้าใจถึงพระบรมราชโบายของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ที่ใช้บทพระราชนิพนธ์ ในการโจมตีชาวจีนด้วยว่าเป็นเพียงส่วนหนึ่งของนโยบายการปลุกกระแสความรู้สึก “ชาตินิยม” โดยใช้ชาวจีนเป็นเป้าหมายในการโจมตี และการโจมตีชาวจีนในบทพระราชนิพนธ์ต่าง ๆ ก็เป็นไป เพื่อต้องการที่จะ “ดึง” หรือผสมกลมกลืน “ชาวจีน” โดยเฉพาะกลุ่ม “จีนสยาม” หรือที่พระองค์ เรียกว่า “คนไทยผสม” ให้ละทิ้งการแสดงออกถึงความเป็น “จีน” และแสดงออกแต่เพียงความเป็น “ไทย” เท่านั้น มากกว่าที่จะต้องการ “ผลึก” คนจีนออกจากสังคมไทย การที่พระองค์เน้นการผสม กลมกลืนไปที่กลุ่ม “จีนสยาม” ก็เนื่องจากกลุ่มนี้มีสำนึกในความเป็น “ไทย” อยู่แล้ว จึงเป็นการง่าย กว่าที่จะให้คนกลุ่มนี้ละทิ้งความเป็น “จีน” แล้วกลายเป็น “ไทย” อย่างสมบูรณ์ แต่ถ้าจะเน้นที่ กลุ่ม “จีน” เดย คงจะเป็นการยากมาก เพราะคนกลุ่มนี้ยังไม่มีสำนึกในความเป็น “ไทย” การแสดง บทบาทและการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของคนกลุ่มนี้ก็ล้วนแล้วแต่จะเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของตน และ “ชาติจีน” เป็นหลัก ดังนั้นการศึกษาบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเชียวฮุดเสงก็ ช่วยทำให้เข้าใจถึงการดำเนินนโยบายเกี่ยวกับคนจีนของรัฐบาลไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการศึกษาดังกล่าวถึงบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเชียวฮุดเสง นั้น นอกจากจะทำให้เห็นถึงบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเชียวฮุดเสงในช่วงปี พ.ศ. 2450 – 2474 ว่าเชียวฮุดเสงได้มีบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างไรบ้าง และได้เห็น ถึงผลกระทบที่เกิดกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในไทยที่เป็นผลจากบทบาทและการเคลื่อนไหว ทางการเมืองของเชียวฮุดเสง รวมไปถึงแนวความคิด และการแสดงถึงอัตลักษณ์ของเชียวฮุดเสง แล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมและการเมืองไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนอีกด้วย